

Verbatim records

XIII Riigikogu, VIII Istungjärk, Infotund, kolmapäev

Wednesday, 19.09.2018, 13:00

Edited

13:00 Infotund

1. 13:01 Tööandjate manifest

2. 13:09 Sooideoloogia kooliõpikutes

3. 13:19 Hariduspoliitika

4. 13:27 Metsanduse arengukava koostamine

5. 13:36 Spetsialistide koolitamise vajadus Eesti kõrgkoolides

6. 13:45 Õpetajate ettevalmistamine

7. 13:55 Aktsiisipoliitika

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere päevast! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Infotunnis on 44 Riigikogu liiget.

Valitsusliikmetest on täna teie ees Indrek Saar, kultuuriminister peaministri ülesannetes, Mailis Reps, haridus- ja teadusminister, ning Siim Kiisler, keskkonnaminister. Annan võimaluse ühe lisaküsimuse esitamiseks.

1. 13:01 Tööandjate manifest

13:01 Esimees Eiki Nestor

Esimene küsimus on kultuuriministrile peaministri ülesannetes, Indrek Saarele. Monika Haukanõmm, palun!

13:01 Monika Haukanõmm

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud kultuuriminister peaministri ülesannetes! Eile tulid tööandjad välja oma manifestiga järgmise aasta valimisteks. Nad keskendusid seal ka siin Riigikogu saalis tihti kõneainet leidvatele maksuküsimustele ja töid väga selgelt välja, et maksude tõstmine tuleb peatada, sest tehtud maksumuudatused on tekitanud hulgaliselt segadust ja suuresti ka protesti. Inimeste moraal on halvenenud ning see on kindlasti halvasti mõjunud ka meie riigi maksulaekumistele. Nad on väga selgelt öelnud ka seda, et maksudega mängimine või katsetamine tuleb lõpetada. Täna oli Vabariigi Valitsuse laual riigieelarve, kus erakonnad tulid samuti välja erinevate maksuettepanekutega: kes tahab vähendada elektriaktsiisi, kes alkoholiaktsiisi jne. Minu küsimus ongi selles, kas te plaanite konkreetselt vigade parandust teha ja kui jah, siis kas seda vigade parandust on ka laiemalt analüüsitud.

13:02 Kultuuriminister Indrek Saar

Lugupeetud Riigikogu liikmed! Aitäh, hea küsija, küsimuse eest! Saan kinnitada, et valitsus leppis täna, arutades järgmise aasta riigieelarvet, kokku just nimelt selles, mida tööandjad on palunud, ehk siis maksurahus. Maksudega järgmisel aastal ei mängita. Vastupidi, võib öelda, et tegelikkuses maksukoormus lähiaastatel mõnevõrra langeb, aga see ei tähenda mingeid drastilisi maksumuudatusi.

Mis puudutab mainitud aktsiiside küsimust, siis ka seal jäi valitsus selle juurde, et järgmiseks aastaks kavandatud alkoholiaktsiisi tõus jääb ära. Alkoholiaktsiisi tõusu ei kavandata enam ka 2020. aastaks. Tulles ajas natukene tagasi, tuletan ka meelde, et 2018. aastaks kavandatud aktsiisitõusu otsustas valitsuskoalitsioon ju poole võrra vähendada. Seega võin kinnitada, et oleme igati seda meelt, et tehtud vigu tuleb tunnistada ja vastavalt sellele käituda ka maksudega.

13:04 Esimees Eiki Nestor

Monika Haukanõmm, täpsustav küsimus, palun!

13:04 Monika Haukanõmm

Aitäh vastuse eest! Ma saan siis aru, et elektriaktsiisi langetamisega ei tegelda, vaatamata sellele, mis meid suure tõenäosusega ees ootab. Aga minu teine küsimus keskendub sotsiaalmaksule ja sellele, et tööandjate manifesti lugedes tundub, et nad on vägagi palju Vabaerakonna ettepanekuid oma ettepanekutesse võtnud: räägitakse nii sotsiaalmaksu laest kui ka sotsiaalmaksu põrandast ja sellest, et tööturгу elavdada. Kas ja kui palju on plaanis tegelda just sotsiaalmaksu küsimustega, et elavdada tööturгу, samas pidades silmas ka seda, et meie pensioni- ja tervisesüsteem oleks siiski jätkusuutlik? Kas neid arutelusid on toimunud ja kuhupoole need liiguvad?

13:05 Kultuuriminister Indrek Saar

Neid arutelusid on läbi aastate toimunud, nagu me hästi teame. Mis puudutab elektriaktsiisi, siis see arutelu on ju tegelikult alanud. Küll aga käib see pigem valimislubaduste kontekstis ehk kes millise platvormiga valimistele läheb. Nagu ma ütlesin, valitsus ei ole otsustanud järgmisel aastal täiendavaid maksualandusi ette võtta, välja arvatud need, mida ma juba mainisin.

Mul on väga hea meel, et nii nagu mina sotsiaaldemokraadina saate ka teie Vabaerakonna liikmena tõdeda, et tööandjate manifestis on märkimisväärne kattuvus meie deklareeritud põhimõtete ja ka valimislubadustega. Eriti meeldib mulle see, kuidas tööandjad tõstavad esile mitte ainult riigi, vaid ka tööandjate rolli meie inimeste väärtustamisel, nende tervise eest hoolitsemisel, hea hariduse tagamisel, mis aitab loomulikult tööandjate vaatest konkurentsivõimet tagada.

See, millega ma maailmavaateliselt või filosoofiliselt võttes päris nõustuda ei saa, on tööandjate retooriline väide, et inimeste heaolu ainuke alus on majanduskasv. Inimeste heaolu ei koosne mitte ainult materiaalsest heaolust, vaid ka muudest faktoritest, mida tuleb kindlasti ka arvestada. Aga loomulikult on majanduskasv tänases ühiskonnas üks eeltingimusi, et inimeste heaolu saaks paraneda.

13:06 Esimees Eiki Nestor

Arto Aas, palun!

13:06 Arto Aas

Aitäh! Austatud minister! Minu jaoks jäi natukene segaseks üks teie seisukoht. Te justkui möönsite, et valitsus on suure maksusegaduse korraldanud, ja tööandjate manifest pöörab ka tähelepanu sellele, et maksudega on mängitud. Ja aktsiisipoliitika läbikukkumine on tänaseks väga ilmne, sest üle 200 miljoni euro liigub iga aasta Lätti. Seetõttu jääb segaseks teie seisukoht, miks siis see aasta vigade parandust ette ei võetud ja miks on käidud välja ainult valimislubadusi, selle asemel et juba järgmise aasta eelarves need asjad korda teha. Ma arvan, et teie seisukoht on selles küsimuses väga oluline, sest suure tõenäosusega saab teist peale 3. märtsi valimisi sotsiaaldemokraatide uus esimees. Miks te ikkagi lükkate selle vigade paranduse järgmisse etappi?

13:08 Kultuuriminister Indrek Saar

Aitäh, hea küsija, selle küsimuse eest! Seal oli küll mitmeid väiteid, mida ma ei oskagi päriselt kommenteerida ja vist ei peagi. Eks Riigikogu liikmetel nii nagu kõigil teistel inimestel on alati võimalus tegeleda posimisega, ennustamisega kohvipaksu pealt või mille iganes pealt seda parasjagu teha tahetakse.

Mis puudutab valitsuse hoiakuid aktsiisipoliitika suhtes, siis ütlen veel kord: jah, varasemad prognoosid selle kohta, kuidas mõjutab alkoholiaktsiisi tõstmine inimeste tarbimiskäitumist, on osutunud mõnevõrra vigaseks. Tänane valitsus on võrreldes mõnegi eelmisega – mis on mulle väga sümpaatne –

seda ka tunnistanud, et läks valesti, olgugi et alkoholiaktsiisi tõusud oli tegelikult laias laastus seadusesse raiunud juba üks eelmine valitsus, mida juhtis Reformierakonna peaminister. Muu hulgas ma pean ka tuletama meelde, et Reformierakonna peaministri juhitud valitsus tahtis oluliselt kiiremini tõsta ka diislikütuse aktsiisi, millele tänane valitsuskoalitsioon, nähes, et sellega on üle pingutatud, pidurit pani. Samamoodi taheti tõsta näiteks hotellide käibemaksu, mis oleks turismisektorit oluliselt löönud. Ka seal tegi tänane koalitsioon korrektiive.

13:09 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:09 Sooideoloogia kooliõpikutes

13:09 Esimees Eiki Nestor

Vastab haridus- ja teadusminister Mailis Reps, küsib Martin Helme. Martin Helme, palun!

13:09 Martin Helme

Aitäh, lugupeetud spiiker! Lugupeetud minister! Meie erakonnal oli kohalikel valimistel üks loosung, et sooideoloogia ajupesu viidaks koolidest välja. Ja meie konkurendid ja ka meie laitmatult vasakpoolne meedia muidugi armastasid selle kallal ilkuda – seda pole olemas, mis te hirmutate inimesi. Neid programme ja projekte on Eesti õppeasutustes loomulikult palju olnud, aga nüüd on meil siis võimalik ka õppematerjal näiteks tuua. Teise klassi inimeseõpetuse tööraamat, mille on välja andnud kirjastus Maurus, teeb varjamatut homoagenda ja ka immigratsiooni propagandat. Kaheksa-aastastele lastele näidatakse, et lesbipaarid on ka väga toredad ja samal pulgal normaalse, ideaalse peremudeliga. Mina küsiksin niimoodi, et millal võttis keegi mandaadi selliseks propagandaks koolides. Kas teie erakond on selleks kunagi valijatelt luba küsinud? Ja mida te kavatsete ette võtta, et selline propaganda koolidest viivitamatult välja lendaks?

13:10 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps

Aitäh! Lugupeetud Riigikogu! Hea küsija! Võtsin kohe ette ja vaatasin, mida siis meie õppekava sellel teemal räägib. Kõigepealt, määrus, mis on kooskõlas ka põhikooli- ja gümnaasiumiseadusega, mida lugupeetud Riigikogu siin igas koosseisus mõned korrad lahti teeb ja jälle läbi vaatab, ütleb seda, et õppekirjanduse koostajad peavad lähtuma õpikutele esitatavatest üldistest nõuetest. Üldised ettepanud nõuded on sellised, et õpik peab vastama õppekavale, sellele peab olema võetud kaks retsensiooni. Ja õppekava ise räägib üsna konkreetselt, mida esimese kooliastme lõpus teadma peaks. Kuna ma eeldasin, et küsija küsib perekonnaga seonduva kohta, siis ma võtsin selle koha ka riiklikust õppekavast välja. Julgen teile öelda, hea Martin Helme, võite rahulikult magada. Riiklik õppekava ei tee propagandat, ei üht- ega teistpidi. Riikliku õppekava kohaselt peavad õpilased esimese kooliastme lõpuks suutma kirjeldada, mille poolest perekonnad üksteisest erinevad ja üksteisega sarnanevad, nad peaks väärtustama ennast ja teisi ning teadma, et inimesed, nende arvamused ja hinnangud, väärtused on erinevad. Selline on õppekava eesmärk. Kui teie loete sealt midagi muud välja, siis ma ei oska küll öelda, mida.

Nüüd meetoditest perekonna käsitluses. Nagu te teate, mõned lapsed sünnivad meil õnneks perekonda, mõned sünnivad väljaspool perekonda, mõned vanemad saavad lapsi abielus olles ja mõned lapsed saavad endale väga väärtuslikud ja toredad vanemad, kes on kooselus. Kõiki neid nüansse kasutab õpetaja koolis kindlasti oma oskustest tulenevalt ära. Ja meetodid, mida õppeteemasid käsitledes kasutatakse, valib õpetaja ise.

13:12 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

13:12 Martin Helme

Aitäh! Ma saan aru, et teie ei kavatse mitte midagi teha selleks, et takistada koolides õpetajatel tegemast kaheksa-aastastele lastele homopropagandat, sest see tööraamat tegeleb homopropagandaga. Lisaks

sellele näidatakse seal eri rassidest pärit inimeste adopteerimisi ja ma ei tea mida veel. Need kõik võivad elus olemas olla, aga need ei ole meil peamised perekonnaliigid. Ja Eesti vanemad ei peaks kogu aeg muretsema selle pärast, et koolis tehakse nende kaheksa-aastastele lastele propagandat, mis on vastuolus nende koduste väärtushinnangutega. Meie ei pea kogu aeg valvama, selle jaoks on meil ministeerium, kes valvab, et lastele koolis igasugust jampsi pähe ei topita. Ja homopropaganda on jamps, millele on tugev ühiskondlik vastuseis ja mis on Eesti inimeste absoluutse enamuse väärtushinnangutega vastuolus. Neid inimesi on liiga vähe, et pidada neid võrdseks ...

13:13 Esimees Eiki Nestor

Küsimus, palun!

13:14 Martin Helme

Mida te kavatsete ette võtta?

13:14 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps

Aitäh, hea küsija! Teil on väga selge maailmavaade ja ma tulen kohe selle propaganda või mittepropaganda juurde. Te küsite, mida teeb minister ja kas ta keelab ühel või teisel õpetajal mingisuguse käsitluse ära. Aga mõelge kolm sammu edasi: vahel on mõni minister, kes teile meeldib, vahel ka mõni, kes teile ei meeldi. Kui te tõesti annate ühele ministrile sellise volituse, et ta saab minna igasse Eestimaa kooli ja öelda, milline peab tema arvates olema ühe või teise õpetaja meetod, õppematerjal või lähenemine, mida tohib ja mida ei tohi kasutada, siis me kindlasti ei ole varsti enam PISA tulemuste järgi maailma parimad. See on Eesti kooli eripära, et meie õpetajad on kõrgelt haritud, nad saavad pidevalt täienduskoolitust ja neil on õigus ise valikuid teha.

Mina võin teile öelda, et nii nagu teil endal on palju lapsi, on neid ka minul. Mul on ka täpselt selles vanuserühmas laps ja meil oli kodus sellest juttu. Minu lapsed käivad kristlikus koolis ja meil oli kodus väga põhjalik arutelu. Laps tuli koju ja ütles, et ta oli näinud selliseid ja selliseid pilte, ning küsis, mida see võiks tähendada. Meil oli umbes tunniajaline väga sisuline jutuajamine, mida see tähendab ja kuidas on piiblis seda lahti mõtestatud. Täpselt sellised arutelud kodudes toimuvadki. Kui te tõepoolest arvate, et õpetaja ütleb koolis, et see on nüüd uus normaalsus, siis te olete tegelikkusest väga-väga kaugel. Õpetajad ütlevad, et ühiskonnas leidub selliseid ja selliseid mudeleid, ning siis arutletakse selle üle. Ja miks selle üle arutletakse? Selle selgitamine jääb õpetaja vastutada.

Õpikud on tõesti väga erinevad. Teie tööte ühe näite, aga perekonna käsitlus on ka teistsugustes õpikutes. Kui lapsevanemate selge enamus, nagu te ütlete, leiab, et üks või teine õppematerjal ei sobi, siis valitakse muu õppematerjal. Ja nii ongi siiani olnud. Kui te arvate, et parem lahendus on see – ja seda on ka Riigikogu ja kultuurikomisjon arutanud –, et igas aines kehtestatakse riiklikult vaid üks õppematerjal, siis ka see lähenemine on võimalik. Aga Riigikogu on seda korduvalt arutanud ja otsustanud, et see ei ole parem, las meil olla konkureerivad õppematerjalid ja las õpetajale jääb see valik.

13:16 Esimees Eiki Nestor

Mart Helme, palun!

13:16 Mart Helme

Aitäh! Lugupeetud minister, teie jutt on loomulikult lihtsalt demagoogia. Siin tekib nii palju küsimusi, millele me kahjuks infotunnis vastuseid ei saa. Üks neist on, milles seisneb siis poliitiline juhtimine, kui õpetajad otsustavad ja kui teie midagi ei otsusta. Kust te saite mandaadi selleks, et te mitte midagi ei otsusta ja lasete õpetajatel otsustada? Lõppkokkuvõttes seisneb minu praegune küsimus milleski hoopiski põhimõttelisemas. See seisneb selles: lugupeetud minister, kui mõni õpetaja otsustab perekonnaõpetuse tunnis hakata meeste- ja naistevahelise suhte selgitamiseks – piirdume ainult meeste- ja naistevahelise suhtega – näidismaterjalina kasutama pornofilme, kas siis on kõik okei? Kas siis on kõik okei, sest õpetaja otsustas nii ja õppekava ei kirjuta ju midagi ette? Vaat selline on teie vastuse loogika ja selle loogikaga ei saa ükski terve mõistusega inimene nõustuda.

13:17 Esimees Eiki Nestor

Küsimus on esitatud.

13:17 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps

Kõigepealt, aitäh! Kui teile on see jäänud siin veel neljandal tööaastal arusaamatuks, siis ma veel kord ütlen, et valitsus ja ka minister saavad mandaadi Riigikogult. Mina olen mandaadi saanud teilt. Teie olete siin otsustanud, et selline valitsus selles koosseisus töötab.

Nüüd asjast täpsemalt. Hariduspoliitiliselt oleme loomulikult juhindunud seadustest. Nagu ma ütlesin, iga Riigikogu koosseis on ka põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse korduvalt lahti teinud. See tuleb ka nüüd päevakorda ja seda on võimalik kevadeni, kuni valimisteni välja, siin jälle arutada, sealhulgas ka õppematerjali küsimusi. Siiaamaani on olnud väga kindel otsus see, et meil on õppematerjali valikus mitmeid õpikuid, sealhulgas ka digiõpikuid, ja õpetaja saab vastavalt oma soovile kasutada kas rohkem digitaalset või rohkem paberil õppematerjali. Ka see, milline on tunni sisu, kuidas ta selle üles ehitab, on jäänud õpetaja valikuks. Muuseas, lihtsalt teile teadmiseks, et meil on olemas niisugune õppematerjal, perekonna käsitus, perekonnaõpik, mis on tõlgitud ja puhtalt kristliku lähenemise põhjal üles ehitatud. Ka see on olemas. Kui teil seda veel ei ole, siis ma võin seda teile tutvustada – see on mul raamaturiiulis. Nii et selline materjal on olemas ja see on ka õpetajal valikus, kui ta soovib seda kasutada.

Nüüd teie küsimuse juurde. Neid asju, mis on keelatud, seadus reguleerib. Kui õpetaja teeb midagi, mis on seadusega keelatud, või kasutab mingisugust näitematerjali, mis on alaealisele keelatud, nagu näiteks teie viidatud porno, siis loomulikult kaotab see õpetaja töö – selline tegevus ei ole koolis lubatud. Kõiki ülejäänud asju aga ei keelata, näiteks kui ta toob kooli mingisuguseid huvitavaid uusi näitlikustavaid õppematerjale Youtube'ist, mida kasutatakse väga palju ja mida õpetajad omavahel vahetavad. Näiteks füüsikas ja keemias tehakse seda väga palju. Loomulikult me ei hakka selle koha pealt midagi ette kirjutama, me ei kavatsegi seda teha.

13:19 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

3. 13:19 Hariduspoliitika

13:19 Esimees Eiki Nestor

Vastab peaministri ülesannetes olev kultuuriminister Indrek Saar, küsib Jürgen Ligi. Palun!

13:19 Jürgen Ligi

Aitäh! Härra Saar! Me ei ole saanud Jüri Ratast rääkima eestikeelsest haridusest, tema hakkab rääkima eesti keele õppest. Öelge, milline on sotside positsioon. Te olete läbi aegade andnud palju lubadusi, et venelaste elu läheb mugavamaks, rääkinud klaaslagedest, lõksudest jne. Üldine mentaliteet ühiskonnas on õnneks viimase paari aastaga kõvasti muutunud. Milline on teie positsioon ettepaneku suhtes viia Eesti lasteaiad ja koolid ühtsele eestikeelsele haridusele? Paluks ilma keeleõppe jututa!

13:20 Kultuuriminister Indrek Saar

Aitäh, hea Riigikogu liige Jürgen Ligi, selle küsimuse eest ja selle teema tõstatamise eest! Kindlasti tahan ma tänada Isamaa fraktsiooni, kes tõi eelmisel nädalal selle teema arutelu Riigikogu saali olulise tähtsusega riikliku küsimusena. Minu arvates toimus siin vägagi sisuline debatt, mis näitas seda, et suur enamus sellest saalist, kes tegelikult kujundab poliitilisi otsuseid, seda, kuhu me liigume, on sellel teemal valdavalt ühte meelt, tajudes, mis on ühiskonnas võimalik ja millised on ühiskonna ootused. Loomulikult on erinevaid arvamusi ja nüansse, millest tuleks kindlasti rääkida ja mille üle arutleda. Ma väga loodan, et seejuures kuulatakse võimalikult palju seda, mida ütlevad eksperdid, milline on kiireim ja parimaid lahendusi andev viis, et me saaksime tõesti rääkida sellest, mis peakski olema eesmärk – nimetame seda siis Eesti kooliks, mis on eestikeelne ja eestimeelne. See loomulikult ei tähenda seda, et prantsuse lütseumis, saksa gümnaasiumis või muudes sellistes kohtades ei saaks süvendatult mõnes teises keeles õppida. Ja kui me vaatame Eesti demograafilist jaotust, siis kindlasti on ka süvendatud venekeelsel õppel Eesti ühiskonnas oma koht. Aga see, kuhu suunda me edasi liigume, on minu arust valdavalt poliitiliste jõudude ühine arusaam.

13:21 Esimees Eiki Nestor

Jürgen Ligi, palun!

13:21 Jürgen Ligi

Aitäh, härra Saar! Ju see on paratamatu, et te kiidate koalitsioonipartnerit, kes ütles meile selle ettepaneku peale, et see on küüniline, see on rappa läinud. Ja see oli nende ametlik positsioon. See, et nad nüüd arutelu teevad, ei lükka ümber varasemalt öeldut. Nüüd, teie varasemad ütlemised meie ettepaneku kohta on olnud, et see on asjatundmatu, see on provokatiivne, see on lõhestav, see on vana rikkis suurtükk. Ma võiks jätkata neid tsitaate, mida ütles Jevgeni Ossinovski selle ettepaneku peale. Öelge, kas teil on siin erimeelsus Jevgeni Ossinovskiga – võib-olla on uued tuuled sotsiaaldemokraatias sel alal kooperatiivsemad?

13:22 Kultuuriminister Indrek Saar

Aitäh küsimuse eest! Ma ei saanud aru, millisest koalitsioonipartnerist te rääkisite. (Hääl saalist.) Seda ma ei oska kommenteerida. Esimeses küsimuses te viitasite peaministrile, kes ei pidavat tahtma teie küsimustele vastata. Mina vaatasin, mida peaminister on öelnud, ja nägin, et Jüri Ratas ütles seal videos, et Eesti liigub pidevalt täielikult eestikeelse hariduse suunas. Ma ei näe, et sellel oleks mingitki vastuolu teie esitatud seaduseelnõuga. Teie esitatud seaduseelnõu mure on lihtsalt selles, et te ju selles seaduseelnõus ka ei ütle, kuidas seda teha. Te ütlete ühe lausega, et liigume selles suunas. Ma saan aru, et see on tänaseks siin saalis ju aksioomina käsitletav, et me seda teeme. Kuid see, et me seda veel kord ühe seaduseelnõu raames ütleme, et me liigume selles suunas, on tühi ja sisutu seadusloome, mida õiguskantsler siin just kritiseeris. Me teeme seaduse lihtsalt seaduse pärast, mis ei ütle meile tegelikult, et me peaksime midagi oma senises käitumises muutma.

Aga see, kuidas me ühes või teises etapis liigume ja millises tempos me liigume, sõltub väga palju kohalikest oludest. Vaatame erinevaid situatsioone Eestis. Minu elukoht on Lääne-Virumaal, minu pealinn seal on Rakvere. Juba aastaid tagasi pidasid kohalik omavalitsus ja kohalik kogukond väga põhjalikku arutelu koos õpetajatega. Täna ei ole seal ei venekeelset kooli ega ka venekeelset lasteaeda ja ühiskond toimib väga hästi. Kui me vaatame näiteks Tartut, meie hariduse pealinna, siis seal on olemas venekeelne põhikool, venekeelne põhikool-gümnaasium ja kaks venekeelset lasteaeda. Järelikult seal tajutakse, et see rütm ei käi täpselt samamoodi. Nii et see kõik sõltub ka väga palju sellest, kuidas kohalik kogukond ja kohalik omavalitsus tajuvad seda situatsiooni, mida saab teha, selleks et hariduses jätkuvalt kvaliteeti tagada.

13:24 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

13:24 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Austatud kultuuriminister peaministri ülesannetes! Eelmisel nädalal valitses siin saalis tõesti peaaegu üldine konsensus selles, et üleminek eestikeelsele ja eestimeelsele koolile peab algama lasteaiaast ja et sellega tuleb kohe tegelema hakata. Kas valitsus on jõudnud küsimust arutada? Kas on mingi ajagraafik, millega nüüd edasi liigutakse? Analüüse ekspertidelt ja ka uuringuid, miks see lahendus on ainuõige, on meil juba küllaldaselt olemas. Millal on see valitsusel üldse päevakavas?

13:25 Kultuuriminister Indrek Saar

Vaat kui hea, et haridus- ja teadusminister minu kõrval istub. Ta tuletas mulle meelde, et järgmise aasta eelarves on täiendavalt eraldatud poolteist miljonit eurot, selleks et kiirendada eesti keelt oskavate lasteaiaõpetajate õpet. Mis puudutab lõimumisteemat laiemalt, siis ma julgen enda valdkonna kohta kinnitada – kuigi Kultuuriministeeriumi koordineerida on valdavalt muukeelse taustaga täiskasvanute eesti keele õpe –, et ka näiteks meie teeme koostööd Tartu Ülikooliga just nimelt õpetajate leidmiseks, mis on üks võtmeprobleeme. Õpetajad on seal sellest aastast õppima asunud ja eesti keele majadesse on juba täiendavalt kümme õpetajat palgale võetud.

Samamoodi oleme teinud näiteks õpilasvahetusi – just nimelt selleks, et nendel õpilastel, kes õpivad valdavalt venekeelses keskkonnas, tekiks võimalus keelepraktikaks ja nad näeksid, et tegelikult on ka eestikeelses koolis võimalik aineid omandada, kui selles keelekeskkonnas piisavalt olla ning oma

keeleoskusi täiendada, parandada jne. Nendest meetmetest, sellest, mis me oleme teinud, võiks pikalt rääkida. Aga haridusministeeriumi väljakutse on loomulikult see, kuidas leida piisavalt õpetajaid, kes nii lasteaias kui ka koolis heal tasemel eesti keelt õpetaksid.

13:27 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

4. 13:27 Metsanduse arengukava koostamine

13:27 Esimees Eiki Nestor

Vastab keskkonnaminister Siim Kiisler, küsib Artur Talvik. Palun!

13:27 Artur Talvik

Hea keskkonnaminister! Minu küsimus puudutab metsanduse arengukava koostamist. Oma avalikes sõnavõttudes ja Keskkonnaministeeriumi pressiteadetes ütlete, et see arengukava koostamine on ühiskondliku kokkuleppe tegemine. Kui nüüd asja lähemalt uurida, siis selgub, et töögrupid, mis peaksid arengukava lähteülesannet kokku panema, on tasakaalust väljas, kui mitte öelda, et metsatööstuse suunas kallutatud. Seda kriitikat on tulnud mitmest allikast. Kuidas te kavatsete sellise taustaga ühiskondliku kokkuleppeni jõuda?

13:28 Keskkonnaminister Siim Kiisler

Aitäh! Ma olen tõesti püstitanud sellise eesmärgi, et see oleks ühiskondlik kokkulepe. Kuidas see lõpuks realiseerub? Kogu selle töökavaga on nii, et esimene versioon on plaanis Riigikogule saata 2020. aasta maikuuks. Protsess on iseenesest väga pikk. Aga mul on hea meel selle üle, et seni on töös osalenud kõik osapooled, kes on selle protsessi vastu aktiivset huvi ilmutanud. Praegu me tegeleme algatamise ettepaneku koostamisega, mis on ka juba pikk protsess olnud.

Mina ei ole nõus selle süüdistusega: etteheiteid on kõlanud mõlemalt poolt. Ma olen saanud etteheiteid ka metsatööstuse valdkonna esindajailt. Tõepoolest, tööühma ja alatööühmade puhul – meil on neli alatööühma vastavalt valdkonnale – süüdistavad ühed, et need on ühele poole kaldu, teised süüdistavad, et need on teisele poole kaldu. Aga kui ma vaatan neid 35 nime, kelle ma märtsikuuks selle tööühma liikmeteks kinnitasin, siis siin leiab tõesti inimesi seinast seinast: Valdur Mikitast kuni Aigar Kallaseni ja Tarmo Tüürist kuni Ando Eelmaani. Nii et valikut on n-ö igale maitsele. Ma rõhutan, et need inimesed on sinna tööühma määratud ekspertidena. Algusest peale on olnud kokkulepe, et need inimesed peaksid esindama oma teadmisi, oma valdkonna tundmist ja arusaamist, mitte olema seal teatud sihtrühma või lobigrupi esindajatena.

13:30 Esimees Eiki Nestor

Artur Talvik, palun täpsustav küsimus!

13:30 Artur Talvik

Selge, aga ka mitmetelt ekspertidelt on tulnud etteheiteid – mitte ainult ühiskondlikelt gruppidele –, et nende arvamust pole üldse arvesse võetud, neid pole isegi kuulda võetud ja teatud osapooled on n-ö üle karjunud. Küsimus on ikkagi tasakaalustatuses. Kuidas saavutada ühiskondlikku kokkulepet, kui eksperdid lihtsalt kogunevad? Teiseks, protsessi kohta on tulnud palju kriitikat, et materjalid, mis peaksid olema lähteülesande aluseks, on väga ebaühtlased, n-ö *copy* ja *paste* varasematest asjadest, ja et tegelikult pole nende arutelude sisu sinna jõudnud. Kuidas te sellist protsessi haldamist kommenteerite?

13:31 Keskkonnaminister Siim Kiisler

Aitäh! Selliste etteheidete puhul peaks igale etteheitjale otsa vaatama, et teada saada, milline materjal konkreetselt ei olnud tasemel ja mis hetkel see ei olnud tasemel. Kõik eksperdid on saanud välja pakkuda neid probleeme ja prioriteete, mis on nende seisukohast kõige olulisemad. On tehtud ka selline avatud küsimuste voor, inimesed on saanud pakkuda oma ideid. On toimunud avalik üritus, kus

neid teemasid arutati. Te isiklikult käisite küll sellel üritusel ukse taga, aga kahjuks miskipärast sisse ei tulnud. Aga 26. oktoobril toimub järgmine üritus avalikkusele – teil on ka võimalus tulla –, kus tutvustatakse seda ettepanekut ja kus saab veel arvamust avaldada. Juba enne seda, oktoobri alguses, paneme me selle algatamise ettepaneku eelnõude infosüsteemi, kus saavad ka kõik arvamust avaldada. Nii et see protsess on väga avatud kõigile, mitte ainult ekspertidele. Meil on neli alatöörühma. Seni on toimunud neli alatöörühma koosolekut ja kolm ühtse, suure töörühma koosolekut. Kõik nende otsused, kõik nende protokollid on kättesaadavad kodulehel – kõigil on võimalik nendega tutvuda. Kui on konkreetne etteheide mingi punkti sõnastuse kohta, siis tuleks sellele otsa vaadata. Aga ma ütlen, et meil ei ole isegi veel selle arengukava algatamise ettepaneku lõplik tekst koos. On selge, et mingis etapis võis mõni peatükk ka toorem olla, aga töörühmad on tööd teinud. Ma rõhutan seda, et eksperdid said välja pakkuda väga erinevaid prioriteete ja need prioriteedid on ka loeteluna olemas. Mina ei ole kuulnud sellist etteheidet, et esitatud prioriteet oleks jäänud kirjeldamata.

13:33 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun täpsustav küsimus!

13:33 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Austatud minister! Arengukava koostamisel osaleb kindlasti ka Keskkonnainvesteeringute Keskus, mille tegevus on läbi aastate meie keskkonnavalase teadlikkuse tõstmisel väga oluline olnud. Keskkonnainvesteeringute Keskuse juhi kohta on tema otsesed alluvad saanud teile kui nõukogu esimehele väga muret tekitava kirja. Keskkonnainvesteeringute Keskuse juhi tööleping oleks lõppenud septembri lõpus. Miks ei kuulutatud õigeaegselt välja konkurssi uue juhatuse liikme leidmiseks? Mis olid need põhjused, miks nõukogu ilma konkurssi välja kuulutamata lihtsalt pikendas juhatuse liikme lepingut detsembri lõpuni, kuigi on olemas see väga muret tekitav kiri?

13:34 Keskkonnaminister Siim Kiisler

Aitäh! Kõigepealt, ma võin siin eksida, aga minu teada ei ole Keskkonnainvesteeringute Keskuse töötajad otseselt metsanduse arengukava algatamise töörühma töös osalenud. Võib-olla on kelleltki neist tulnud mõni kirjalik ettepanek, aga minu teada ei ole ei töötajad ega ka ainukene juhatuse liige selles töös osalenud. Aga kui sellel Keskkonnainvesteeringute Keskuse teemal peatuda, siis selle juhatuse liikme töösuhet pikendati pisut vähem kui kolm aastat tagasi nõukogu otsusega. Tookord ei toimunud konkurssi. Eile oli nõukogu koosolek, kus arutati seda küsimust, kuidas jätkata juhatuse liikme valikuga. Mõned päevad, vähem kui nädal enne seda tuli selle asutuse nelja keskastme juhi pöördumine, kus olid tõsised etteheited. Varem seda laadi etteheiteid ei olnud. Kui me eile nõukogu koosolekul seda arutasime, siis tuli välja ka see, et tihedamalt arutab neid küsimusi nõukogu juurde moodustatud auditikomitee, aga ka seal ei olnud seda teemat laual olnud. Ka siseaudit ei ole sellist arutelu tõstatanud, olukord on uus.

Kokku võttes: nõukogu kohtus mõlema osapoolega, nii juhatuse liikmega kui ka selle kritiseeriva kirja autorite esindajaga. Ka mina isiklikult olen kohtunud ja põhjalikult vestelnud kõigi nelja inimesega, teiselt poolt juhatuse liikmega. See asi ei ole sugugi nii mustvalge, et öelda, et ühel pool on head ja teisel pool pahad. Seega tehti otsus esialgu kontrollida esitatud väiteid, kuna kiri on värske. Teiseks otsustati pikendada juhatuse liikme lepingut kuni aasta lõpuni ja kolmandaks korraldada selle aja jooksul konkurss juhatuse liikme leidmiseks.

13:36 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:36 Spetsialistide koolitamise vajadus Eesti kõrgkoolides

13:37 Esimees Eiki Nestor

Haridus- ja teadusminister Mailis Reps vastab küsimusele, mille esitab Enn Meri. Palun!

13:37 Enn Meri

Aitäh, härra esimees! Lugupeetud proua minister! Meie kõrgkoolimaastikul on olemas ka Tartu lennukolledž, kus õpetatakse välja kümme lendurit aastas. Neist kuus saavad Eestis tööd, neli lähevad mujale. Väljaõpe on väga kvaliteetne, aga kahjuks maksab see küllaltki palju raha ka – 80 000 eurot pidi vist olema. Ma lugesin esmaspäeval, et nüüd tahetakse kohtade arvu suurendada 20-le. Minu küsimus teile on selline. See on kallis väljaõpe ja ütleme nii, et me selle väljaõppega doteerime airBalticut, Finnairi ja kes nad nüüd kõik on. Kas poleks mõeldav, et rahastamine toimuks nii, et see ei oleks tasuta väljaõpe: alles siis, kui lendur on näiteks viis aastat Eesti lennuliinil töötanud, kantakse see võlg maha?

13:38 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps

Aitäh, hea küsija! Küsimus oli küll spetsiifiliselt lennuakadeemia kohta, aga tegelikkuses on see põhimõtteline ja suurem küsimus. Sarnast küsimust esitatakse kindlasti meditsiinivaldkonna, aga ka sotsiaalteaduste kohta laiemalt, kui toimuvad kohtumised valijatega. Teie küsimuse peale ma võtsin tänaseks välja ka eraldi statistika, kui palju siis oma erialal töötatakse ja kui palju ei töötata. Pean ütlema, et ega need numbrid väga halvad ei olegi. Kõigepealt, kõrgkooli lõpetanutest 86% lähevad kohe tööle ja võime öelda, et suure tõenäosusega ülejäänud 14% ei tee seda pigem kas perekondlikel või muudel põhjustel, mitte sellepärast, et nad ei leiaks tööd. Töötuse määr on alla 2%. Ka kõrghariduse omandanute palgad on üsna palju kõrgemad kui neil, kellel ei ole kõrgharidust. Kui nüüd vaadata sellist valdkonda nagu lennundus, mille teie välja tõite, siis seal on konkurents ja võib-olla töötajate järele eriline vajadus. Selline terav teema tõusetub mitmes valdkonnas, milleks on tarkvaraarendus, telekommunikatsioon, puidutööstus, haldus- ja abitegevus – kõik see, mis seondub rahvastiku vananemisega näiteks tervishoius, hariduses või sotsiaalhoolekandes.

Küsimus oli, kas suunamise kaudu või mõnel muul viisil on võimalik inimesi Eestiga siduda. Ma pean ütlema, et esimene asi, mida meil tuleb arvestada, on see, kas me tahame tasuta või tasulist kõrgharidust. Nii kaua, kuni haridus on tasuta, on see riiklik hüve. Me ei saa öelda, et välja arvatud lennundus. Me oleme praegu nii kokku leppinud. Ja teine küsimus on – mul saab aeg läbi ja ma ei saa siin väga pikalt arutada –, kas me oleme üldse valmis aru saama, et Euroopa Liidu piires on ju tööandjad nii siin kui seal. Sellest räägime võib-olla järgneva täpsustava küsimuse juures.

13:40 Esimees Eiki Nestor

Enn Meri, palun!

13:40 Enn Meri

Aitäh! Ma võin nüüd otsekohe üles tunnistada, et ma olen tasulise kõrghariduse poolt. Aga seal peaks muidugi teised tingimused ka täidetud olema, nimelt õppelaenusüsteem, mille abil saab elada. Ma toon teile paar näidet veel. Te ise nimetasite meditsiini, kus tuleks sama mudelit rakendada, aga näiteks merenduses on meil 5000–6000 meremeest. Kui mitu kaubalaeva meil on? Null. Mõned reisilaevad meil on. See tähendab seda, et me koolitame inimesi välja, millest on siis kasu Küprosel, Panamal, Libeerial ja jumal teab, mis maadel. Kas sääl ei saaks ka vastava variandi peale mõelda?

13:41 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps

Kas on võimalik kõrghariduse rahastamisel koolitada vaid endale? Kõigepealt, mis puudutab suunamist, siis seda on ühel või teisel viisil arutatud. Pigem on kõik need mudelid, mis võiksid töötada, rohkem seotud mingi stiimuli või porgandiga – kas me siis eelistame või kaasrahastame neid, kes on vaid mingi konkreetse ettevõttega seotud. Seda mudelit kasutavad väga palju ameeriklased ja see on ka Euroopas üsna levinud, näiteks Saksamaal. Seal on see nn stipendium võib-olla paar tuhat eurot. Õppevälistel perioodidel käiakse sarnaselt meie õpipoistega tulevases töökohas ja ollakse selle ettevõttega tõesti seotud. Seal on väga pikad, kuni seitsmeaastased lepingud. Ma kujutan ette, et midagi sellist oleks ka Eesti ühiskonnas aktsepteeritav. Võtame näiteks sellesama lennunduse. Võib-olla noorel inimesel ongi huvi selle lepingu vastu, kui ta teab, et ta liigubki edasi sellesse lennufirmasse.

Merenduse puhul on küsimus hoopis laiem. Seal on see probleem, kuidas saavutada ühiskonnas konsensus, et oleks võimalik teha ka maksuerisusi. Siiaamaani on Eesti väga selgelt võtnud hoiaku, et meil maksuerisusi ei ole, aga merendussektoris ei tule laevad ilma maksuerisusteta meie lipu alla. Kui teised riigid teevad maksuerisusi ja meie ei tee, siis on sellega tegelikult natuke nii nagu põllumajandusega. Miks me toetame üleminekutoetusi? Sest kõik teised toetavad neid ja vastasel korral ei oleks meie põllumees teistega võrdselt koheldud. Mina ei piiraks merekoole. Meie meremehed on

väga tublid, ka minu enda perekonnas on meremehi. Pean ütlema, et nad kõik oleksid hea meelega Eesti lipu all. Neil ei ole mingit huvi olla kolm-neli kuud kuskil Küprose lipu all ja siis teha siin endale isiklikku tervisekindlustust. Nad oleksid tegelikult hea meelega Eesti maksusüsteemis, aga see vajab teisi otsuseid, mida juba majandusministeeriumis välja töötatakse.

13:43 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:43 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud minister! Ma laiendan seda küsimust. Te ütlesite umbes nii, et kõrgkooli lõpetanutest läheb 85% kohe pärast lõpetamist tööle. Minu küsimus on, kui paljud neist töötavad otseselt oma erialal ning kui paljud kõrghariduse omandanutest lähevad välismaale ja töötavad seal oma erialal. Kas selle kohta on ka mingeid andmeid? Ja kas on ka mingisugune oluline erinevus bakalaureusetaseme ja magistritaseme lõpetanute vahel?

13:43 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps

Kohe otsin kiiresti andmeid. Jah, me tõepoolest analüüsime neid andmeid kogu aeg. Kõigepealt, esimene pool küsimusest oli erialase töö kohta. Eesti eripära on see, et meil 70% tudengitest – suures plaanis bakalaureuseõppest magistriõppeni välja, magistrantuuris on see protsent veelgi kõrgem – töötavad õpingute ajal täiskohaga ja sellest 70%-st omakorda üle poole on juba õpingute ajal erialasel töö. Sellist tööhõivet on tavaliselt ka mujal riikides, aga pigem tehakse seal lihtsamaid töid. Meil on täiesti tavaline, et õpingute ajal töötatakse juba oma valdkonnas ja täiskohaga.

Väljamineku kohta võin öelda, et need protsendid on äärmiselt erinevad. Kui võtta näiteks seesama telekommunikatsioon või IT-firmad, siis praktiliselt ei mindagi enam välja, see protsent on olematu. Ma ei hakka kõiki neid numbreid ette lugema, aga ütleme siis, et samal ajal on näiteks sotsiaal- ja käitumisteadustes, humanitaarias ja kahjuks ka tervisevaldkonnas keskeltläbi 14% neid, kes liiguvad välja. Pean ütlema, et kõige enam on lahkujaid tervishoius, aga olukord on läinud paremaks: tervishoiuski on see protsent vähenenud ja selleks on tehtud ka otseseid samme.

Me peame alati analüüsima, kas asi on ainult selles, et kuskil on kõrgemad palgad. Nagu me näeme, näiteks keskkonnateadustes ei ole kohati kõikidele doktorantidele väljakutseid ja nad liiguvad siit ära mingit teadustööd tegema. Aga tervishoius oli üks põhjus, nagu me teame, ka residentuuri spetsiifika, mida on nüüdseks väga palju kohandatud. Ka praegu on noori, kes on selle valiku pärast Eestisse jäänud. Nii et iga kord me peame ka vaatama, kas me saame midagi teha. Kui küsimus on tõesti ainult palkades, siis meil on olnud 50-aastane periood, mis on vahed sisse toonud, aga kohati me saame ise ka asju kohandada.

13:45 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:45 Õpetajate ettevalmistamine

13:45 Esimees Eiki Nestor

Haridus- ja teadusminister Mailis Repsile esitab nüüd küsimuse Mart Helme. Palun!

13:45 Mart Helme

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud minister! Martin Helme küsimusele vastates tegite meile puust ja punaselt selgeks, et homopropaganda koolides jätkub. Võtame selle teadmiseks ja teavitame sellest ka teie valijaid ehk venekeelset elanikkonda. Aga minu konkreetne küsimus on hoopis teisel teemal. Teie juhtimisel valmistatakse ette veel üht inimvaenulikku eksperimenti meie lastega, minu puhul ka lapselastega. See on nimelt segakeelsete koolide tegemine. Vähe sellest, et see on inimvaenulik nende laste suhtes, olgu nad eesti või vene lapsed, see on inimvaenulik ka õpetajate suhtes. Kuidas te kavatsete niisuguste koolide jaoks õpetajate kaadri ette valmistada?

13:46 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps

Aitäh, hea küsija! Enne valimisi saab sõna "propaganda" väga kõva tähenduse ja kui vaadata kogu meie haridussüsteemi, siis väga tundliku tähenduse. Meil on tegemist ju alaealistega, kes on väga tundlikus eas. Kui te märkate ükskõik missugust propagandat negatiivses mõttes, siis ma väga palun, et te annaksite sellest teada. Ma käin väga palju koolides ja ma ei ole mitte kusagil kohanud teie mainitud homopropagandat. Kui te seda märkate, siis andke sellest järjekindlalt teada. Ma oleksin väga tänulik, kui te seda teeksite. See võib olla kirjalikus vormis, seda võib teha suuliselt. Me teeme kindlasti järeltusi. Teie viidatud õppematerjali kohta, mida te sotsiaalmeedias jagate, ma juba andsin selgitusi. Kui te loete seda pealkirja, siis kas te tegelikult ka õpetajatega räägite? Esiteks, õpetajatel on õigus õppematerjale valida. Ma ei ole kindel, kas te olete seda materjali koolides väga palju kohanud. Teiseks, nagu ma juba ütlesin, minu perekonnas päädis asi sellega, et ma rääkisin lapsega väga pikalt sel teemal. Õpetajad kindlasti ei teinud mitte mingit propagandat. Ma olen selles veendunud, sest ma tunnen oma laste õpetajat üsna hästi.

Nüüd, teil oli küsimus õpetajate kohta. Mis siis, kui klassis või koolis on teist keelt kõnelevaid lapsi? Ma küll ei tea, mis mudel teil on. Teil on mingisugune jõuga tekitatud mudel. Meil on täna arvestatav osa eestikeelseid koole, kus õpib kohati kolmandik, vahel isegi rohkem teise koduse keelega lastest. Tänapäeval ei ole need enam ainult vene lapsed, on väga erineva taustaga perekondi. Kui õpetajad selles osas tuge vajavad, siis on erinevaid koolitusi, millega me püüame neid toetada. Kohati on keeleoskuse tugevdamiseks eraldi programmid. Ma ei ole küll kindel, mis on teie jaoks eksperiment, aga riiklikult me laste peal kindlasti mingeid eksperimente ei korralda.

13:48 Esimees Eiki Nestor

Mart Helme, täpsustav küsimus.

13:49 Mart Helme

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud minister! Ma olen isegi kümmekond aastat tagasi tunde andnud sellises koolis, kus oli klassides kolm kuni viis vene keelt kõnelevat last. Selle asja nimi on assimilatsioon. See eksperiment, mida teie ette valmistate – võib-olla ma olen ajakirjanduse kaudu valeinformatsiooni saanud –, tähendab paralleelselt nii eesti- kui venekeelsete klasside olemasolu ühe ja sama kooli katuse all, mis on täiesti teine asi. Me teame, et meie õpetajate kaader vananeb, paljud lähevad pensionile ja õpetajatest on juba praegu puudus, muu hulgas ka palkade pärast. Mis siis juhtub nende noorte õpetajatega, kes on kasvanud juba Eesti Vabariigis, kes ei oska vene keelt või ka eesti keelt ja kes lähevad tööle nendesse kahekeelsetesse koolidesse?

13:49 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps

Võib-olla ma ei jõua selle kahe minutiga teile täielikku ülevaadet anda, aga meil on haridussüsteemis mitu näidet olemas. Minule tuleb kohe ette seitse-kaheksa kooli, kus on enam kui kümme aastat niimoodi toimitud. Näiteks Kehra ja Kunda on esimesed, mis mulle ette tulevad, aga neid on ka väga paljudes maakonnakeskustes, kus vene elanike arv jääb väga väikeseks ja nad liituvad ühe või teise kooliga. Sellised üleminekud on toimunud Viljandis, Paines ja väga paljudes teistes kohtades. Ma ei näe seal küll mingit eksperimenti. Loomulikult tuleb üleminekul üks periood, kus on venekeelsed klassid ja on eestikeelsed klassid. Õpetajate toas saavad õpetajad kokku. Mina usun, et meie õpetajad on väga õppimisvõimelised: nad hakkavad ikkagi väga kiiresti suhtlema väga ladusas eesti keeles. Nad õpivad keele kiiresti ära ja täiendavad ennast. Ma nägin väga detailselt pealt, kuidas see toimus Anija vallas Kehras. Soovitan teil neile külla minna. See üleminek toimus omavahel läbiarutatult ja väga rahulikult. Nii et kui te selle pärast muretsete, siis ma ütlen, et ma jäaksin selle rahuliku kogukonna tempo juurde. Muutused on tegelikult suhteliselt kiiresti toimunud.

Kui te mõtlete, kas meil midagi kuidagi vägisi, riiklikult tehakse, siis ainuke ettepanek, mis meil on olnud ja millega me tõesti jõuliselt edasi liigume, on õpe lasteaias. Nagu te teate, on õpetajaid lasteaiarühmas üldjuhul kaks, kuid me pakume sinna veel kolmanda õpetaja juurde. Õppimisperioodiks pakume nendesse rühmadesse, kus ei ole kas keelekümblust või mingit muud intensiivset eestikeelse õppe metoodikat, ühe õpetaja juurde, täiendades kohaliku omavalitsuse palgafondi. Soovime, et seal ei toimuks mitte ainult eesti keele õppimine, vaid ka mängud ja muu tegevus oleks eesti keeles. Ja ka seda ei pea ma eksperimentiks, sest on piisavalt teaduslikke uuringuid selle kohta, et selline lähenemine tõepoolest töötab.

13:52 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Martin Helme, palun!

13:52 Martin Helme

Aitäh, lugupeetud spiiker! Hea minister! Ma arvan, et te vist meelega ajate siin praegu asju segamini, rääkides mõnest väikekohast või isegi Viljandist, kus on ju selgelt eesti rahvusenamus. Seal oli vene koolide sulgemine lihtsalt paratamatus ja seal saigi see protsess sujuv olla. Meie räägime ikkagi suurtest Põhja-Eesti linnadest, kus rahvastik jaguneb pooleks või on lausa eestlaste kahjuks. Kui me sellistes kohtades paneme eesti ja vene lapsed kokku, siis see on eesti lastele väga ränk koorem. Ma olen ka Tallinna volikogu liige. Tallinna linn eraldas eelmisel aastal õpetajatele eesti keele õpetamiseks 11 000 eurot. See oli siis see suur tohutu žest, millega Tallinna linn eesti keele õpetamist edendab. Keskerakond räägib sellest küll, aga katet nagu ei anna. Kas te ikkagi ei näe probleemi, et siin võivad tekkida ka konfliktid rahvuslikul pinnal?

13:53 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps

Aitäh! Siin oli väga palju küsimusi segamini. Ma proovin oletada, millisest näitest te räägite. Tõenäoliselt ainuke näide, mis mulle hetkel kirkastub, on Jõhvi riigigümnaasium. Jõhvi riigigümnaasiumis õpivad eesti ja vene perekondade lapsed. Ma ei teagi, kui palju erinevaid rahvuseid seal täpselt koos on. Olen seal korduvalt käinud. Osa aineid õpitakse eesti keeles, teine osa vene keeles ja gümnaasiumis õpitakse kursustepõhiselt. Jällegi, mingeid inimkatseid ma seal näinud ei ole – vastupidi, lapsed töötavad paralleelselt mõlemas keeles. Ja seda me ju siin kõik üheskoos tahamegi, et need vene või mõne muu kodukeelega lapsed, kes sellest koolist välja juuavad, on ära õppinud hea eesti keele. Sellepärast nad õpivadki osa aineid eesti keeles. Kuna kool on kursustepõhine, siis nad saavad õppida oma lemmikaineid ja kohati ka valida, kas nad võtavad ühe või teise aine eesti või vene keeles. Ja on ka neid kursuseid, kus õpetajad otsivad koostöös võimalusi, näiteks töötavad paralleelselt kahes keeles, et laps saaks kogeda nii ühte kui ka teist.

Keeleõppe koha pealt ma kinnitan teile, ehkki ma ei ole kursis kõigi Tallinna Linnavolikogu otsustega, et õpetajate ja lasteaiaõpetajate keeleõppeks eraldatakse riiklikult oluliselt rohkem kui 11 000 eurot. Selleks on päris mitu miljonit, mida me iga aasta jagame. Ka sellel aastal eraldasime raha õpetajate ja eriti lasteaiaõpetajate eesti keele õppeks. Just lõpetasime ühe vooru, kus on sadu õpetajaid, kes lisandusid. Oleme loonud soodustingimusi keeleõppe laiendamiseks ka õpetajatele. Võib-olla ei ole volikogu seda detailideni arutanud, hea meelega võin neid teile lähemalt tutvustada.

13:55 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

7. 13:55 Aktsiisipoliitika**13:55 Esimees Eiki Nestor**

Küsib Aivar Sõerd, vastab peaministri ülesannetes olev kultuuriminister Indrek Saar. Aivar Sõerd, palun!

13:55 Aivar Sõerd

Lugupeetud Riigikogu esimees! Austatud minister! Alkoholipoliitika teemat me põgusalt käsitlesime ühe teise küsimuse all, aga kuna olukord on sedavõrd tõsine, tuleb seda probleemi veel käsitleda. Asi pole lihtsalt selles, et kümnetes ja sadades miljonites maksutulu liigub minema – sellel asjal on väga negatiivsed mõjud. Alkoholi tarbimine elaniku kohta, mis oli aastaid languses, on nüüd pöördunud tõusule. Arvestades Läti mahtusid ja seda, et seal on see kraam odavam kui meil enne aktsiisitõuse, on alkohol muutunud inimestele suhteliselt odavamaks. Ja eelmisi valitsusi süüdistada ei ole produktiivne, sellepärast et aastal 2017 tõstis ju teie valitsus aktsiisid mitmekordseks. Kui te valitsuses seda küsimust arutasite, siis millele te ikkagi loodate? Ma ei usu, et te lepite selle piirikaubandusega, ja on selge, et asi iseenesest ei lahene.

13:56 Kultuuriminister Indrek Saar

Täna küsimuse eest! Ma olen teiega absoluutselt nõus: alkoholiga on asi tõsine. Olgugi et tihtipeale võib alkoholi tarvitamine inimesi lõbusaks muuta, võivad sellega kaasnevad mõjud olla ühiskonnale ja ka individule väga tõsised. Ma usun, et ka enamik Eesti valitsusi on sellest tulenevalt püüdnud omalt poolt aktsiisipoliitikaga mitte tekitada olukorda, kus alkohol muutub inimestele kergemini kättesaadavaks.

Mina ei taha süüdistada ühtegi eelmist valitsust, olen mõnes nendest olnud osaline ja teinud koos nendega vigu. Prognoosides seda, millise suuna võtab inimeste tarbimiskäitumine ja kuidas hakkab kasvama piirikaubandus, tegime vea. Valitsus tunnistab seda, et tegime vea, ja reageerib sellele. Ma arvan, et see on igati adekvaatne käitumine, ja ma loodan, et niimoodi käituvad valitsused ka tulevikus, sest alati ei pruugi kõik prognoosid täppi minna. Praeguses olukorras on valitsus otsustanud, et järgmiseks aastaks kavandatud alkoholiaktsiisi tõus jääb ära. Seaduse tasemel jäetakse ära ka 2020. aasta alkoholiaktsiisi tõus. Ja selle aasta tõusu vähendati poole võrra. Me väga loodame, et see ei tähenda seda, et selle tulemusena inimeste alkoholi tarvitamine hüppeliselt kasvab.

13:58 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu! Nüüd on aeg nii kaugel, et Aivar Sõerd jõuaks küsida, aga minister ei jõuaks vastata. Aitäh, Vabariigi Valitsuse liikmed! Infotund on lõppenud.